

Strategisk næringsplan Ørland kommune

2025-2028

Innhold

1	Om planen.....	3
1.1	Prosess	3
1.2	Forankring	3
1.2.1	Strategiens plassering i det kommunale plansystemet	3
1.2.2	Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034	4
1.2.3	Kommuneplanens arealdel	4
1.2.4	Forankring i plansystemet.....	5
1.3	Kunnskapsgrunnlag	6
1.4	Brukerinnspill	7
2	Strategien.....	7
2.1	Bioøkonomi	9
2.2	Opplevelser	9
2.3	Teknologi.....	10
2.4	Offentlig sektor	10
3	Verktøy.....	11
3.1	Kompetanse	11
3.2	Forskning, utvikling og innovasjon.....	12
3.3	Bærekraft – mobilisere til omstilling.....	13
3.4	Attraktivitet.....	15
3.5	Samhandling.....	16
4	Handlingsdel 2025 - 2026	17

1 Om planen

En næringsplan er et strategisk dokument som legger grunnlaget for økonomisk utvikling og vekst i en kommune. Betydningen av en slik plan er stor da den bidrar til å styrke lokalt næringsliv, tiltrekke nye bedrifter og investeringer, samt skape arbeidsplasser for innbyggerne. Næringsutviklingsarbeid er det vi gjør i dag for å sikre fremtidig verdiskaping. Gjennom en målrettet næringsplan kan Ørland kommune utnytte sine unike fortrinn, som for eksempel innen blå og grønn sektor og nærheten til Norges kampflybase.

1.1 Prosess

Kommunedirektøren opprettet i 2021 en intern arbeidsgruppe for å arbeide med strategisk næringsplan. Næringsforeningen i Trondheim bistod med å lage en spørreundersøkelse. Det ble også avholdt et dialogmøte hvor næringslivets representanter var invitert. Landbruket var godt representert i både dialogmøtet og spørreundersøkelsen. Det er lagt opp til at landbruk ikke skal videreføre tidligere landbruksplan, men inngå i strategisk næringsplan. Det ble utarbeidet SWOT analyser fra både spørreundersøkelsen og dialogmøtet. Visjon ble vedtatt i kommuneplanens samfunnsdel og også i den planen ble næringslivet involvert. I arbeidet med handlingsdelen av næringsplanen ble næringsforeningene, bondelaget, forsvarskoordinator, samt Utvalg for Industri og Næring bedt om å komme med innspill. Det ble også utarbeidet en spørreundersøkelse, gjennomført et dialogmøte og flere dybdeintervju i mai 2024 da næringsarbeidet i kommunen ble evaluert. Etter høringsrunde skal den ferdigstilte planen vedtas i Utvalg for Industri og Næring, formannskap og kommunestyre.

1.2 Forankring

1.2.1 Strategiens plassering i det kommunale plansystemet

Strategisk næringsplan for Ørland er en retningsgivende strategi som baserer seg på overordnede mål fastsatt i kommuneplanens samfunnsdel. Næringsutvikling er en sentral drivkraft for samfunnsutvikling fordi det skaper arbeidsplasser, øker inntektene og forbedrer levestandarden. Når bedrifter vokser og nye virksomheter etableres, øker etterspørselen etter arbeidskraft, noe som reduserer arbeidsledigheten og gir folk muligheten til å forsørge seg selv og sine familier. I tillegg bidrar næringsutvikling til økte skatteinntekter for kommune og stat, som kan brukes til å finansiere offentlige tjenester som utdanning, helsevesen og infrastruktur. Dette skaper en positiv spiral hvor økonomisk vekst og samfunnsutvikling gjensidig forsterker hverandre. Næringsutvikling er derfor ikke bare viktig for økonomien, men også for å bygge et bærekraftig og velfungerende samfunn i Ørland kommune.

1.2.2 Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034

I kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034 ble det vedtatt at kommunen skal være klimanøytral i 2034 samt de tre målene: Ørland snakker sammen! Ørland skaper livsglede! Og Ørland utvikler mangfold! Alle målene har elementer som kan relateres til næringsutvikling, men det er under målet «Ørland utvikler mangfold!» at næring nevnes spesifikt.

Målet Ørland utvikler mangfold! handler om at steds- og næringsutvikling skal ta utgangspunkt i stedets særpreg. Ørland skal ha en grende-, tettsteds- og byutvikling som styrker og bygger videre på de ulike kvalitetene og særpreget til de ulike stedene. Utviklingen skal tilpasses behov og egnethet, og skal ta hensyn til ulike interesser, som hensynet til klima- og naturmangfold, samfunnsikkerhet, folkehelse, tjenestetilbud og gode nærmiljø.

Ørland skal videreutvikle mangfoldig næringsliv på ulike steder i kommunen, ut ifra næringens art. Både store og små, internasjonale og lokale bedrifter, landbruk og blå næring skal kunne utvikle seg.

Ørland satser på kompetanseutvikling, innovasjon, produktivitet og arbeidsdeltakelse for alle.

Ørland er stolt av sin unike natur- og kulturarv. Det er en ressurs vi skal ivareta, gjøre tilgjengelig og vise frem.

1.2.3 Kommuneplanens arealdel

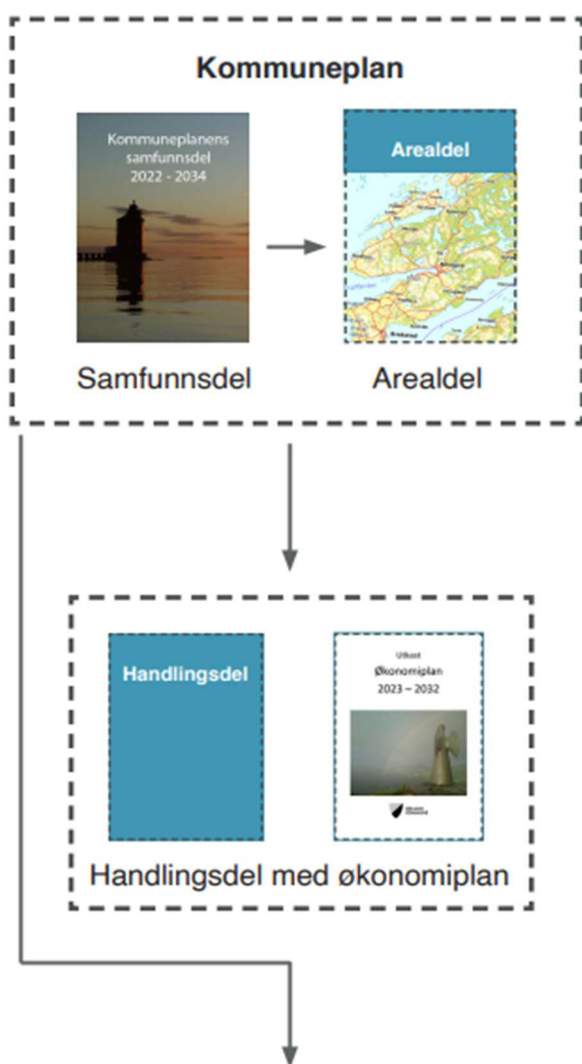
Strategisk næringsplan og planprogrammet for kommuneplanens arealdel er nært knyttet sammen. Den strategiske næringsplanen setter søkelys på å fremme økonomisk vekst og utvikling i kommunen ved å identifisere og støtte nøkkelområder for næringsutvikling. Dette kan inkludere tiltak for å tiltrekke nye bedrifter, støtte eksisterende virksomheter, og utvikle infrastruktur som fremmer næringslivet.

Planprogrammet for kommuneplanens arealdel, derimot, handler om hvordan arealene i kommunen skal brukes og utvikles. Dette inkluderer bestemmelser om boligbygging, næringsområder, grøntområder, og transportinfrastruktur.

Sammenhengen mellom disse to planene ligger i at en effektiv næringsutvikling krever god arealplanlegging. For eksempel, hvis den strategiske næringsplanen identifiserer behovet for nye næringsområder, må dette reflekteres i arealdelen av kommuneplanen. På denne måten sikrer kommunen at det er tilstrekkelig og hensiktsmessig areal tilgjengelig for næringsutvikling, samtidig som andre samfunnsbehov ivaretas.

1.2.4 Forankring i plansystemet

Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034 har vedtatt hovedprinsipp at Ørland er klimanøytral i 2034 og tre satsningsområder: Ørland snakker sammen! Ørland skaper livsglede! og Ørland utvikler mangfold!

Kommuneplanens arealdel Kommuneplassens samfunnsdel legger flere føringer for arealutvikling. Dette vil bli videreført i kommuneplanens arealdel og er fastsatt i planprogrammet. Arbeidet med kommuneplanens arealdel pågår og skal stå ferdig i 2026.

Handlingsdel med økonomiplan Kommuneplassens samfunnsdel konkretiseres i en handlingsdel med tilhørende økonomiplan. I handlingsdelen planlegges det tiltak knyttet opp mot budsjett. Handlingsdelen rulleres årlig.

Kommunedelplaner og temaplaner -- herunder strategisk næringsplan

Planer for helse og familie, boligsosial plan, oppvekst og utdanning er ferdigstilt mens **næring** og kommunedelplan for klima og miljø er under utarbeidelse. Planprogrammet ble fastsatt i kommunestyret 21.03.2024: 5 sentrale tema; arealbruk, klimagassutslipp, klimatilpasning, miljø, samarbeid

1.3 Kunnskapsgrunnlag

Ørlands strategiske næringsplan bygger videre på fylkets strategier og benytter også samme verktøy. Lenker til ressurser som i større og mindre grad er benyttet i arbeidet med næringsplanen ligger under i den digitale utgaven:

- [Kommuneplanens samfunnsdel](#)
- [Verdiskapingsstrategien, regional strategi for verdiskaping i Trøndelag 2022-2025](#)
- [Næringskompass Fosenregionen](#)
- [Ørland kommune sak 24/7944 - Evaluering og anbefaling - organisering kommunalt næringsarbeid og oppgaver/tjenester i kommunale foretak](#)
- [FoUI i offentlig sektor](#)
- [Ørland planprogram for kommunedelplanens arealdel 2026-2038](#)
- [Ørland arealstrategi vedtatt i kommunestyret 19.12.24](#)
- [Ørland kommune samlerapport for FNs bærekraftsmål](#)
- [NHO: Næringslivets bidrag til FNs bærekraftsmål](#)
- [NHO, LO, KS: Regionalt samarbeid for FNs bærekraftsmål](#)
- [Arealbarometer Ørland](#)
- [Arrangementsstrategi Ørland kommune](#)
- [Visit Norway verdiskapingsrapport](#)
- [KS og NHO: Lærdommer fra gode vertskommuner for næringsutvikling](#)
- [Økonomisk effekt av forsvarssektorens tilstedeværelse](#)
- Verdiskaping og ringvirkninger fra blå sektor Ørland kommune
- [Distriktssenteret: Distriktskommuner som lykkes godt med næringsutvikling](#)

- [Distriktsenteret: Hvordan rigge seg for å bli best på næringsutvikling](#)
- [Distriktsenteret: Tilgang på boliger i distriktene og rekruttering av arbeidskraft](#)
- [Trøndelag i tall: Arbeid og næringsliv](#)
- [Innovasjon Norge: Næringsvennlig kommune](#)
- [KS: Fremtidsverktøyet-2040](#)

1.4 Brukerinnspill

- Spørreundersøkelse Strategisk næringsplan 2021. 98 respondenter.
- Dialogmøte med næringslivet 21.09.21: 74 deltakere
- Workshop om utvikling av næringsarbeid 06.05.24 med 26 deltakere
- Spørreskjema til næringsaktører mai 2024. 38 respondenter
- Dybdeintervju om organisering av næringsarbeid i mai 2024 med utviklingsleder Fosenregionen, styreleder Kopparn Utvikling AS, leder Ørland Næringsforum, leder Bjugn Næringsforum, leder Roret kulturforetak KF, Forsvarskoordinator, sjef Ørland flystasjon, leder Fremtidens Industri
- Utkast til handlingsplan har vært på høring hos Ørland Næringsforum og Bjugn Næringsforum
- Handlingsplanen er basert på innspill fra Utvalg for Industri og Næring, Bjugn Næringsforum, Ørland Næringsforum, Ørland Bondelag, samt SWOT utarbeidet basert på innspill fra spørreundersøkelse og dialogmøte.
- Næringsplan med handlingsdel ble 01.23.25 sendt på høring til Bjugn Næringsforum, Fosen videregående skole, Fosenregionen, Fremtidens Industri, Roret Ørland Kulturforetak, Trøndelag fylkeskommune, Ørland Bondelag og Ørland Næringsforum

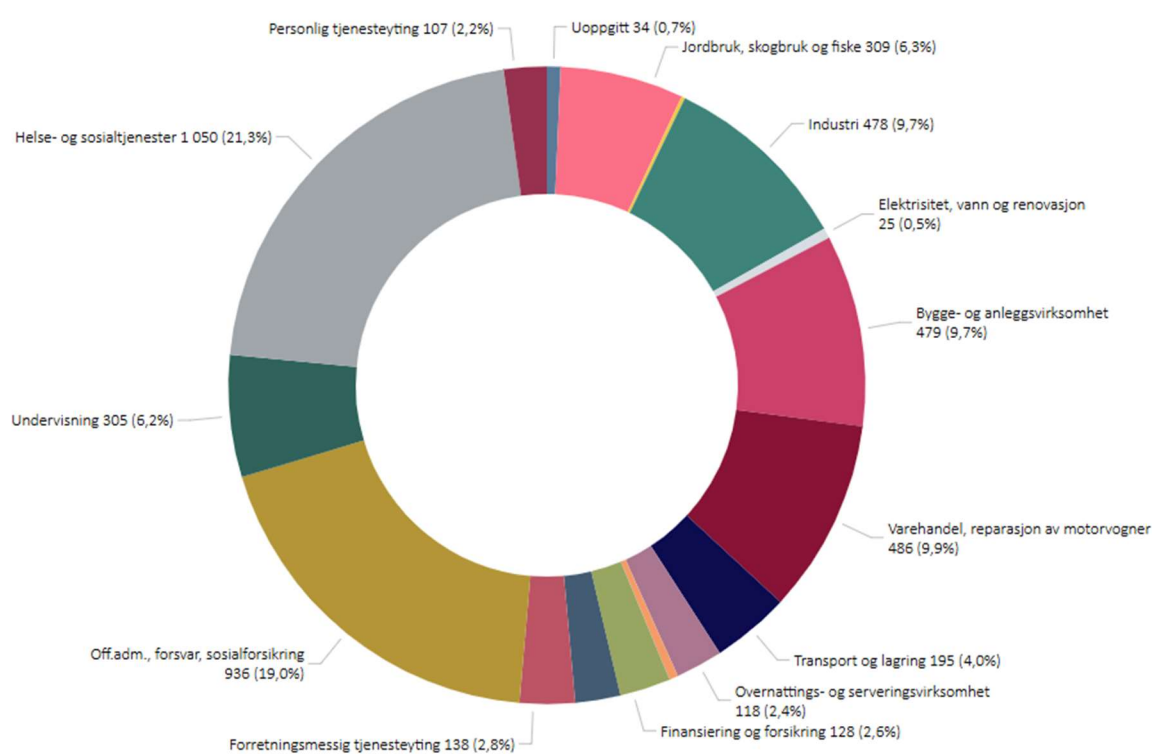
2 Strategien

Samhandling og samarbeid er nevnt som suksesskriterium for næringsutvikling. Ørland ser det derfor som både formålstjenlig og ønskelig å trekke i samme retning som fylkeskommunen, andre trønderske kommuner og Fosenregionen. Sistnevnte har vedtatt «Næringskompass Fosenregionen» som omhandler rammebetingelser, arbeidskraft og kompetanse, og samferdsel og infrastruktur. Strategien for Ørland er basert og bygger videre på «Regional strategi for verdiskaping i Trøndelag» som ble vedtatt i Trøndelag Fylkesting 15.12.21. Denne Strategien ble i 2024 vedtatt rullert med ambisjon om å beholde dagens strategiske grep. Prosjektet «Lærdommer fra gode vertskommuner for næringsutvikling» som ble utarbeidet for KS og NHO sier at man bør ta utgangspunkt i egen kommunes geografiske og næringsmessige muligheter og utfordringer. Så selv om det er naturlig at kommunen har ei felles tilnærming med nabokommuner om å løse utfordringer, så er det likevel viktig at næringsutviklingsarbeidet tar utgangspunkt i næringer hvor Ørland har historiske eller

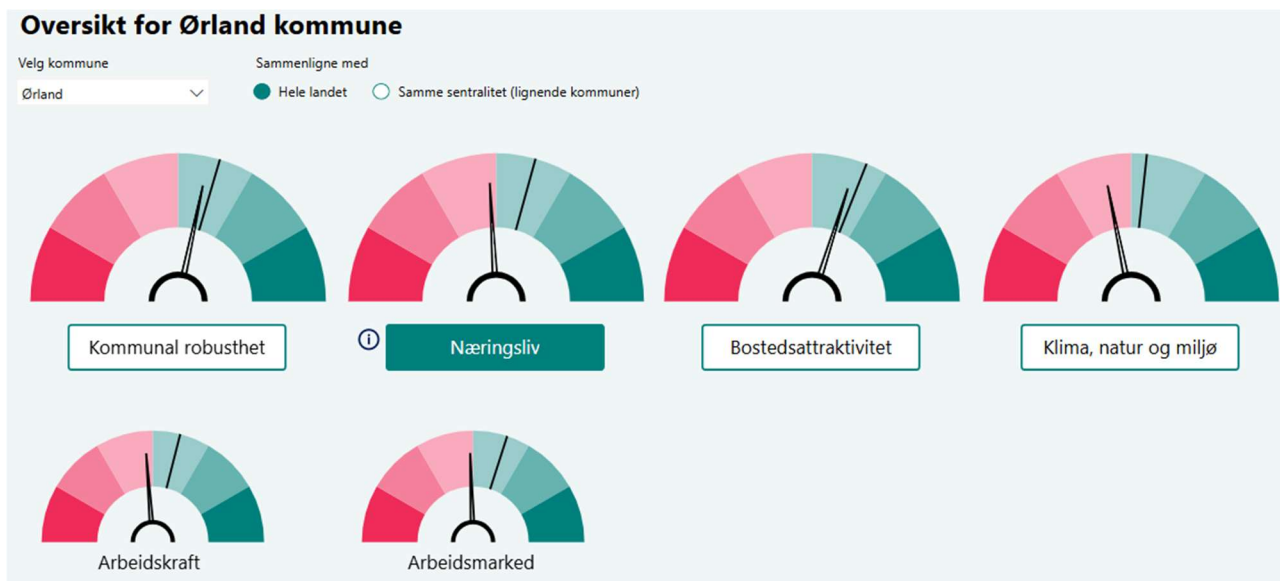

geografiske styrkepunkter. Verdiskapingsstrategien i Trøndelag har følgende fire satsingsområder, hvor Ørland har fortrinn i område 1, 2 og 4 og betydelig potensial i satsingsområde 3.

1. Bioøkonomi
2. Opplevelser
3. Teknologi
4. Offentlig Sektor

Figur 1 Diagram fra Trøndelag i Tall som viser sysselsatte etter næring i Ørland per 4. kvartal 2023.

Figur 2 Diagram fra KS: Fremtidsverktøyet 2040 som er et dashboard som viser hvordan Ørland kommune sammenligner med hele landet når det gjelder arbeidskraft og arbeidsmarked

2.1 Bioøkonomi

Ørland har stor sysselsetting og verdiskaping innen bioøkonomi og relatert industri. Total sysselsetting innen **blå sektor**, inkludert ringvirkninger i 2023, var 848 ansatte. RR Consults rapport «Verdiskaping og ringvirkninger fra 'blå sektor' i Ørland kommune» tallfester ei verdiskaping på hele 1,8 milliarder kroner.

Også **landbruk** står sterkt i Ørland hvor 17,4% (79444 dekar) av kommunens landareal er jordbruksareal. I følge NIBIO var verdiskapingen i 2021 på kr 117 millioner og hadde en sysselsetting på 180 årsverk. Ringvirkningene av primærproduksjonen utgjør i årsverk lokalt og regionalt ca. 3 ganger primærproduksjonen. Landbruket omfatter, i tillegg til annen produksjon, næring innen skogbruk, turisme, jakt og fiske, videreforedling og salg av gardsmat.

2.2 Opplevelser

Overnattings- og serveringsvirksomhet hadde 195 ansatte i 2024. I tillegg bidrar reiselivet i Ørland betydelig til lokal verdiskaping. Iht. Visit Norway Innsikt hadde reiselivet i Ørland i 2023 ei verdiskaping på 89 millioner; noe som er større enn for de andre Fosen-kommunene sammenlagt (85 mill.). Verdiskapingstallene inkluderer overnatting, servering, kultur og underholdning, transport og formidling. I tillegg til disse næringene har Ørland mange ansatte innen varehandel som er ei relatert næring ved å tilby produkter som besøkende kan kjøpe. Et godt utvalg i butikker og produkter kan gjøre en destinasjon mer attraktiv for besøkende.

Ørland har flere særegne kvaliteter som gjør kommunen til et attraktivt reisemål:

- Historie: gravhauger, Austråttborgen, andre verdenskrig, Kystpilgrimsleia

- Natur: Utvalgte Kulturlandskap, RAMSAR våtmarksområder, turstinettverk
- Idrettsanlegg: Fosenhallen, Ørland Sparebank Arena, Ørlandshallen

Opplevelsesnæringen er særdeles viktig ved at den ikke bare skaper økonomisk vekst, men også aktivitet og trivsel for lokalsamfunnet, noe som øker bolysten i kommunen.

2.3 Teknologi

Ørland har per i dag ikke så mange utpregede teknologibedrifter. Mulige grunner til det er at det har vært søkelys på forsvarsrelatert virksomhet samt grønn og blå sektor. Men det er absolutt potensial for å utvikle et økosystem rundt forsvarsrelatert teknologi, som kan bidra til å skape flere arbeidsplasser og økt innovasjon. Med riktig støtte og investeringer kan Ørland utvikle seg til å bli et knutepunkt for teknologibedrifter som jobber med forsvarsrelaterte prosjekter. Dette kan tiltrekke seg teknologibedrifter som kan levere tjenester og produkter til forsvarssektoren, som for eksempel innenfor IT, kommunikasjon, og avanserte teknologiske løsninger.

2.4 Offentlig sektor

Som hjem til Norges kampflybase har Ørland, ikke overraskende, betydelig sysselsetting innen offentlig sektor. 936 ansatte i offentlig administrasjon, forsvar og sosialforsikring, 305 ansatte i undervisning, 1050 ansatte i helse- og sosialtjenester. I Ørland finnes i tillegg til kommunen og forsvaret også ansatte ved Trøndelag tingrett, politi, brann- og redningstjenester og Vegvesenet.

Vi har ikke eksakte tall på den økonomiske effekten av kampflybasen i Ørland, men Forsvarsdepartementets rapport, «Økonomisk Effekt av Forsvarssektorens Tilstedeværelse i 2021», gir følgende tall for Trøndelag i perioden 2018 til 2021, hvor Eiendom, Bygg og Anlegg (EBA) har en stor andel, men det er også betydelige vare- og tjenestekjøp. Med økt fokus på forsvar etter Russlands invasjon av Ukraina vil nok disse tallene øke framover.

Radetiketter	Kolonnetiketter			
	2 018	2 019	2 020	2 021
Trøndelag	3 263 811 644	3 289 257 134	2 640 959 879	2 479 052 977
EBA-drift	158 095 028	185 763 848	203 926 020	319 344 830
EBA-investeringer	2 183 548 147	1 798 012 204	1 285 547 430	1 062 037 782
Forbruk og skatt	487 424 563	510 820 655	547 470 639	627 756 662
Vare- og tjenestekjøp	434 743 906	794 660 428	604 015 790	469 913 703

Med såpass stor offentlig sektor finnes det mange muligheter for å utvikle relaterte tjenester. Forsvarsrelatert næringsutvikling er allerede nevnt, men private helse- og helserelevante tjenester har potensiale, samt det å øke leveranser fra næringslivet til offentlig sektor generelt sett.

3 Verktøy

Verdiskapingsstrategien for Trøndelag bruker fem verktøy som er gjennomgående for verdiskapingsarbeidet:

1. Kompetanse
2. Forskning, Utvikling og Innovasjon
3. Bærekraft
4. Attraktivitet
5. Samhandling

Strategisk næringsplan for Ørland benytter de samme verktøy.

3.1 Kompetanse

Kompetanse handler om å ha de nødvendige kunnskapene, ferdighetene, evnene og holdningene for å klare oppgaver og nå mål. For en kommune som Ørland er det viktig å ha kompetanse på alle nivåer for å sikre verdiskaping i næringslivet og en bærekraftig utvikling.

Utdanning og kompetansemiljøer er viktige for å rekruttere nye medarbeidere og å tilby etter- og videreutdanning. Den raske utviklingen i samfunnet gjør at vi trenger livslang læring og evne til omstilling. Teknologitvutvikling, klimautfordringer, internasjonalisering, endringer i næringslivet, innvandring og en aldrende befolkning påvirker hvilke kompetanser som trengs og hvilke jobbmuligheter som finnes.

I Ørland kommune kan verktøyet kompetanse benyttes på flere måter for å fremme verdiskaping i tråd med den regionale strategien for Trøndelag 2022-2025.

Ørland prioriterer:

- Kompetanseutvikling i næringslivet: Ved å samarbeide med næringsforeninger, næringslivet, næringshager o.lign. for eksempel ved å bistå med å tilby kurs og opplæring til lokale bedrifter kan kommunen bidra til å øke kompetansenivået blant ansatte. Dette kan gjøre bedriftene mer konkurransedyktige og innovative.
- Kompetanseutvikling i grønn og blå sektor er viktig med bakgrunn i produksjonsutvikling, beredskap-, miljø- og klimasatsinger. Vi har gode kompetansemiljøer som er og blir viktige tilbydere, men avstanden til disse miljøene må bli mindre og kontakten må bli bedre enn i dag.
- Samarbeid med utdanningsinstitusjoner: Ørland vil fortsette det gode samarbeidet med Fosen videregående skole og Fosen Opplæringskontor. Dette kan inkludere praksisplasser og lærlingeordninger som gir studentene relevant erfaring. Spesielt er det viktig at kommunen bidrar til å utvikle økosystemet rundt flyfaglinjen. Kommunen kan i samarbeid

med Fosenregionen være en pådriver for at fagskoler og universiteter skal ha tilbud i regionen; et utdanningstilbud tilpasset næringslivets behov.

- Grønn og blå sektor er viktig for Ørland. Det er behov for å øke agronomikunnskapen lokalt, og utdanningstilbudene til både blå og grønn sektor finnes ikke på Fosen. De videregående skolene med disse fagtilbudene er gode skoler, men det må jobbes med å nå interesserte ungdommer lokalt i større grad enn i dag.

3.2 Forskning, utvikling og innovasjon

Forskning, utvikling og innovasjon (FoU) kan spille en stor rolle i å fremme verdiskaping i Ørland kommune. Her er noen måter dette kan gjøres på:

Ørland prioriterer:

- Samarbeid med lokale bedrifter og akademiske institusjoner: Ved å etablere partnerskap med universiteter og forskningsinstitusjoner kan Ørland kommune fremme innovasjon og utvikling av nye teknologier og løsninger som kan styrke lokale næringer.
- Utvikling av bærekraftige løsninger: Ved å sette søkelys på forskning og utvikling innenfor bærekraftige teknologier og praksiser, kan kommunen bidra til å nå Ørlands mål om å bli klimanøytralt innen 2034. Dette kan skje i samarbeid med FosenKraft, Fosen Renovasjon og/eller andre aktører. Og, pågående solcelleprosjekt med NTNU, og felles prosjekt med fylkeskommunen, AtB og forsvaret for å redusere klimagassutslipp. Øke kompetansen i hele organisasjonen slik at den kan stille ambisiøse klimakrav og ta i bruk klimagassreducerende løsninger i kommunale tjenester og prosjekter: forberede næringene på et økt fokus på miljøoppfølgingsplan (MOP), ytre miljø, materialbruk, massehåndtering, osv.
- Samarbeid med Forsvaret, nasjonale og regionale myndigheter, næringsliv ++ om kutt i klimagassutslipp og andre tiltak for å nå kommunens mål om klimanøytralitet
- Videre samarbeid med SINTEF om prosjektet matsikkerhet i Ørland, og andre prosjekt hvor kommunen kan få økt kunnskap gjennom bidrag fra Regionalt Forskningsfond bør også prioriteres.
- Støtte til entreprenørskap: Kommunen kan via Framtidens Industri og andre virkemiddelaktører tilby veiledning og støtte til gründere og småbedrifter, for eksempel gjennom etablerersentre eller inkubatorprogrammer. Dette kan bidra til å skape nye arbeidsplasser og øke innovasjonen i lokalsamfunnet.
- Fortsatt deltakelse i FoUI i offentlig sektor – Trøndelag. Dette partnerskapet består av representanter fra kommuner i Trøndelag som skal bidra med at regionen er ledende i Norge til å ta i bruk forskning og innovasjon i offentlig sektor.
- Digitalisering og smart teknologi: Investering i digital infrastruktur og smarte løsninger kan ikke bare forbedre effektiviteten i kommunale tjenester, men også tiltrekke seg teknologibedrifter.

3.3 Bærekraft – mobilisere til omstilling

Samlerapport FNs bærekraftsmål

Vurdering av bærekraftsmålene i et lokalt perspektiv for
Ørland kommune

I 2015 vedtok FNs generalforsamling 17 mål for bærekraftig utvikling. Dette er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

Ørland kommune utarbeidet en samlerapport for FNs bærekraftsmål vurdert i et lokalt perspektiv.

Skal vi lykkes med å imøtekomme og løse klima- og miljørelaterte utfordringer i Ørland kommune så må vi gjøre en samlet innsats, men selve utredningen av muligheter for samarbeid hører gjerne hjemme som del av arbeidet med KDP klima og miljø.

Ifølge NHOs rapport «Næringslivets bidrag til FNs bærekraftsmål, Skal vi gripe mulighetene – eller «business as usual» er et sterkere samspill mellom myndigheter og næringsliv avgjørende for å realisere bærekraftsmålene og skape forretningsmuligheter og investeringer fra norsk næringsliv. Dette gjelder også næringsutvikling i Ørland kommune.

NHO, sammen med LO og KS, mobiliserer til regionalt samarbeid for å identifisere og løse komplekse problemer knyttet til bærekraftsmålene. Dette inkluderer initiativer som Bærekraftsløftet, som fokuserer på sirkulær økonomi, offentlige anskaffelser og næringsutvikling.

Ørland prioriterer:

Derfor skal vi (strategi)	
A	Være en foregangskommune for hvordan en distriktskommune kan jobbe mot klimanøytralitet
B	Øke kompetansen i hele organisasjonen slik at vi kan stille ambisiøse klimakrav og ta i bruk klimagassreducerende løsninger i kommunale tjenester og prosjekt
C	Ivareta og restaurere natur som er spesielt viktig for opptak av klimagasser og for klimatilpasning
D	Samarbeide med Forsvaret, nasjonale og regionale myndigheter, forskningssamfunn, næringsliv og andre lokale aktører om kutt i klimagassutslipp og andre tiltak for å nå kommunens mål om klimanøytralitet
E	Være en motivator for grønn omstilling blant innbyggere og det lokale næringslivet gjennom formidling, kompetanseheving og forpliktende samarbeid
F	Være en pådriver for miljøvennlig forbruk og sirkulær økonomi
G	Arbeide med forsyningssikkerhet og bærekraftige løsninger innenfor strømforsyning samtidig som det tas hensyn til natur- og kulturlandskap, arts mangfold og reindrifts-områder
H	Sikre klimatilpasning gjennom langsiktig planlegging, med mål om å minimere økonomiske, miljømessige og sosiale konsekvenser av klimaendringer

Illustrasjonen over viser kommunens strategi vis-à-vis klimanøytralitet; hvorav flere involverer næringsliv og bærekraftig næringsutvikling

- Spesielt samarbeide med Forsvaret, nasjonale og regionale myndigheter, forskningssamfunn, næringslivet og andre lokale aktører om kutt i klimagass utslipp og andre tiltak.
- Bærekraftige løsninger innenfor strømforsyning er også viktig for næringslivet.
- En av de viktigste tiltakene kommunen selv kan iverksette er bruk av offentlige anskaffelser til å styre leverandørene mot klimanøytralitet.
- Oversiktsdokument for klima, miljø og naturmangfold peker på behovet for områder for midlertidig lagring og permanent deponering av overskuddsmasser. Det er viktig at kommunen tar dette med i KPA-arbeidet da områder for mellomlagring er en forutsetning for bærekraftig massehåndtering.

3.4 Attraktivitet

Verktøyet attraktivitet kan spille en avgjørende rolle i Ørland kommune ved å fremme både økonomisk og sosial verdiskaping. Attraktivitet handler om å gjøre kommunen til et attraktivt sted å bo, arbeide og besøke, noe som kan bidra til å tiltrekke nye innbyggere, bedrifter og besøkende. Ved å sette søkelys på tiltak som forbedrer livskvaliteten og skaper et dynamisk og inkluderende samfunn, kan Ørland styrke sin posisjon i regionen og bidra til de overordnede målene i den regionale strategien for verdiskaping i Trøndelag.

Attraktivitet skapes ved bygdeutvikling: et kulturlandskap i god hevd og et aktivt landbruk i hele kommunen er, i tillegg til verdiskaping og bolyst, også et viktig fundament for all opplevelses- og reiselivsvirksomhet i Ørland. Økt fokus og konkrete tiltak med bakgrunn i klima, miljø, bærekraft og forurensning i landbruket gir en cocktail-effekt i form av økt verdiskaping både i primær- og sekundærnæringer, økt bolyst og økt attraktivitet. Kommunen har som eksempel to utvalgte kulturlandskap (Austrått og Tarva) som på grunn av attraktivitet og særpreg i nasjonal sammenheng er synlige bevis på dette.

For å gjøre kommunen attraktiv for næringsaktører er god arealplanlegging viktig. For eksempel, hvis den strategiske næringsplanen identifiserer behovet for nye næringsområder, må dette reflekteres i arealdelen av kommuneplanen. Hvor vi plasser hva har stor betydning for næringsattraktivitet.

Ørland prioriterer:

- Tiltrekke nye innbyggere og bedrifter: Ved å markedsføre Ørland som et attraktivt sted å bo og drive virksomhet, kan kommunen tiltrekke seg nye innbyggere og bedrifter. Dette kan inkludere tiltak som å forbedre infrastruktur, tilby attraktive boligområder, og støtte lokale næringslivsinitiativer. Spesielt viktig er det å tilrettelegge for næringslivet ved å tilby ferdigregulert og klargjort næringsareal på riktig sted.
- Styrke lokalt næringsliv: Ved å sette søkelys på å gjøre Ørland til et attraktivt sted for etablering og vekst av bedrifter, kan kommunen bidra til økt sysselsetting og økonomisk vekst. Dette kan innebære å tilby støtteordninger, nettverksmuligheter, og samarbeid med utdanningsinstitusjoner for å sikre tilgang på kvalifisert arbeidskraft.
- Kulturelle og sosiale tilbud: Ved å styrke kulturelle og sosiale tilbud kan Ørland bli mer attraktivt for både innbyggere og besøkende. Dette kan inkludere å støtte lokale kulturarrangementer, idrettsaktiviteter, og andre samfunnsbyggende tiltak. Roret er en viktig aktør i så henseende.
- Bidra til å støtte reiselivsnæringen. Administrerende direktør i NHO Reiseliv sier at næringen er blant de to næringene med høyest vekst i sysselsetting, på landsbasis gir den

et større bidrag til kommunene enn prosessindustri og sjømat, næringen skaper de sosiale arenaene, og er ei viktig ungdoms- og integreringsnæring.

- Markedsføre Ørland som destinasjon for historie, kulturlandskap (UKL) og natur (Ramsar).

3.5 Samhandling

Samhandling er et sentralt verktøy i regional strategi for verdiskaping i Trøndelag 2022-2025. Denne strategien legger vekt på samarbeid mellom ulike aktører for å oppnå bærekraftig utvikling og økt verdiskaping i regionen. For Ørland kommune, som en del av Fosenregionen og med sin unike posisjon som vert for Ørland flystasjon, er det spesielt viktig å utnytte mulighetene som ligger i samhandling. Ved å samarbeide med nabokommuner, forsvarskommuner, Trøndelag fylkeskommune og andre relevante aktører, kan Ørland styrke sin rolle som en drivkraft for regional utvikling. Dette inkluderer å utvikle felles prosjekter, dele ressurser og kompetanse, samt å tiltrekke seg og beholde arbeidskraft. Gjennom effektiv samhandling kan Ørland kommune bidra til å realisere målene i den regionale strategien og sikre en bærekraftig fremtid for både lokalsamfunnet og regionen som helhet.

Ørland prioriterer:

- Samhandling med Fosenregionen: Ørland kommune kan styrke samarbeidet med nabokommunene Indre Fosen, Osen og Åfjord gjennom Fosenregionen. Dette interkommunale samarbeidet kan bidra til å utvikle felles prosjekter innen næringsutvikling, infrastruktur og kompetanseheving.
- Direkte samarbeid med nabokommuner: Ved å samarbeide tett med nabokommunene kan Ørland dra nytte av delte ressurser og kompetanse. Dette kan inkludere felles næringsprosjekter, deling av arbeidskraft og koordinering av tjenester for å møte regionale behov.
- Samhandling med forsvarskommuner: Som en forsvarskommune med Ørland flystasjon, kan Ørland kommune samarbeide med andre forsvarskommuner for å utvikle felles strategier for samfunnssikkerhet og beredskap. Dette kan også inkludere samarbeid om å tiltrekke seg og beholde kompetent arbeidskraft til forsvarssektoren.
- Samhandling med Trøndelag fylkeskommune: Ørland kommune kan dra nytte av støtte og ressurser fra Trøndelag fylkeskommune for å gjennomføre regionale utviklingsprosjekter. Dette inkluderer tilgang til finansiering, rådgivning og nettverk som kan styrke lokale initiativer.
- Tett samarbeid med kommunens største arbeidsgiver Ørland flystasjon: Samarbeid med Ørland flystasjon kan bidra til å utvikle lokale næringsmuligheter knyttet til forsvarssektoren. Andre samarbeidsmuligheter er boligtilbud, fritidstilbud, samferdselstilbud, arbeidsplasser for partnere, reiseliv.

4 Handlingsdel 2025 - 2026

Se vedlegg